

SYRJINTÄLAUTAKUNTA

Syrjintä, valtion asuntorahasto, itsehallinto, Ahvenanmaa

Diaarinumero: 1930/66/2006

Antopäivä: 26.3.2007

A pyysi syrjintälautakuntaa tutkimaan, onko häntä syrjitty Ahvenanmaalla asuvana Suomen kansalaisena suhteessa muihin Suomen kansalaisiin hometalojen peruskorjaustukien saamisessa. Syrjintälautakunta katsoi, ettei asia kuulu sen toimivaltaan. Perustuslain mukaan Ahvenanmaan maakunnalla on itsehallinto sen mukaan kuin Ahvenanmaan itsehallintolaissa erikseen säädetään. Itsehallinnon sisällöstä säädetään Ahvenanmaan itsehallintolaissa Asumiseen kohdistuvat tuet ja niiden rahoittaminen kuuluvat Ahvenanmaan toimivaltaan.

Hakijan vaatimukset

A pyytää syrjintälautakuntaa tutkimaan, onko häntä syrjitty Ahvenanmaalla asuvana Suomen kansalaisena suhteessa muihin Suomen kansalaisiin hometalojen peruskorjaustukien saamisessa.

Hakijan selvitys tapahtumista

Valtion asuntorahasto antaa peruskorjaustukea hometalojen omistajille. Peruskorjauksen kustannuksista korvataan enintään 70 prosenttia. Valtion asuntorahasto on ilmoittanut A:lle, ettei rahastosta myönnetä tukea Ahvenanmaalle.

Ahvenanmaalla ei ole mahdollisuutta saada Valtion asuntorahaston antamien tukien suuruisia tukia. Maakunnan omista varoista maksetaan enintään 5000 euron tuki, jota hakija ei pidä riittävänä. Hänen mielestään tuki ei perustu mihinkään erityiseen lakiin.

Hakija ihmettelee, miksi Valtion asuntorahasto ei anna tukea Ahvenanmaalle, koska Ahvenanmaalla asuvat ovat maksaneet veroja ja auttaneet näin rahaston perustamista.

Hakijan mukaan ahvenanmaalaisten tulisi päästä hyötymään rahaston jakamista avustuksista. Kaikkia Suomen kansalaisia tulisi kohdella samalla tavoin ja Ahvenanmaalla asuvilla Suomen kansalaisilla tulisi olla samat edut kuin muilla Suomen kansalaisilla.

Valtion asuntorahaston vastaus

Ahvenanmaan maakunnalla on perustuslain 120 §:n mukaan itsehallinto sen mukaan kuin Ahvenanmaan itsehallintolaissa erikseen säädetään. Itsehallinnon sisällöstä säädetään kattavasti Ahvenanmaan itsehallintolaissa (1144/1991).

Valtakunnan lainsäädännön sijaan on itsehallintolain 18 §:n mukaan maakunnalla oikeus säätää asioista, jotka koskevat muun muassa asuntotuotantoa ja sosiaalihuoltoa. Maakunta on säätänyt

lain Landskapslag om bostadsproduktion (40:1999), jossa käsitellään muun muassa asuntojen korjaamiseen käytettävissä olevaa tukea.

Laki asunto-olojen kehittämisrahastosta säädettiin 15.12.1989/1144 (nimi muutettu myöhemmin valtion asuntorahastoksi). Se on valtion talousarvion ulkopuolinen ja ympäristöministeriön alaisuudessa toimiva rahasto, joka sai pääosin varansa yksinomaan valtakunnan alueella aikaisemmin myönnettyistä aravalainoista sekä niiden lyhennyksistä ja koroista. Rahaston varojen käytöstä päättää eduskunta vuotuisen talousarvion yhteydessä. Varoja käytetään lainojen ja avustusten myöntämiseen siten kuin tukimuodoista erikseen säädetään. Valtion asuntorahaston varoja voidaan käyttää vain talousarvion määräysten ja valtakunnassa voimassa olevien lakien mukaan.

Asuntojen korjausavustukset myönnettiin vuoteen 2006 saakka asuntorahaston varoista, mutta tänä vuonna niitä varten on osoitettu määräraha valtion talousarviossa. Tämä käytäntö jatkuu tulevaisuudessakin. Talousarviossa osoitettu määräraha ei ole käytettävissä Ahvenanmaalla.

Valtion asuntorahasto katsoo, että kaikki asumiseen kohdistuvat tuet ja niiden rahoittaminen kuuluvat yksinomaan Ahvenanmaan toimivaltaan.

Hakijan vastaselitys

Yksityishenkilöiden, joiden kodista löytyy terveydelle vaarallista hometta, on saatava peruskorjauksen järjestämiseksi yhteiskunnalta apua julkisista varoista maksettavan tuen muodossa.

Ahvenanmaalla asuvilla Suomen kansalaisilla, joiden kodista on löytynyt home- ja kosteusvaurioita, ei ole vastaavaa oikeutta tukeen kuin muualla Suomessa asuvilla suomalaisilla. Ahvenanmaalla asuvia Suomen kansalaisia syrjitään suhteessa Suomessa asuviin suomalaisiin.

Muualla asuvilla Suomen kansalaisilla, joiden kodista löytyy hometta, on nykyisin mahdollisuus hakea tukea monilta eri tahoilta, kuten Valtion asuntorahastolta, Asumisterveysliitolta, Hengitysliitolta ja Raha-automaattiyhdistykseltä. Peruskorjauksen kustannuksista korvataan jopa 70–80 prosenttia, mikä vastaa esimerkiksi Ruotsissa maksettavia tukia.

Ahvenanmaalla viranomaisten maksamalla tuella korvataan 25 prosenttia peruskorjaukskustannuksista, ja tukea saa enintään 5 000 euroa.

Terveydelle vaarallisten rakennusten peruskorjaamista varten maksettavat tuet on siirretty Valtion asuntorahastolta osaksi valtion talousarviota. Mikäli talousarvio sisältää tällaisen määrärahan, ahvenanmaalaisien on saatava siitä oma osuutensa eli 0,45 prosenttia. Ahvenanmaalaiset ovat maksaneet veroa, ja siksi heillä on oikeus saada tukea samalla tavalla kuin muilla Suomen kansalaisilla.

Ahvenanmaan maakuntahallitus on hylännyt anomukseni siitä, että Ahvenanmaan viranomaiset perustaisivat rahaston, joka vastaisi muualla Suomessa käytössä olevaa rahastoa.

Mikäli Ahvenanmaan viranomaiset kohtelevat meitä huonommin kuin muita suomalaisia kohdellaan, valtiovallan on korjattava tilanne pikimmiten. Ellei asiaa saada ratkaistua maan sisällä, minun on ilmoitettava Suomen toimista Euroopan unionin neuvostolle ja Euroopan komissiolle.

Valtiovalta on vastuussa kaikista Suomen kansalaisista ja sen on varmistettava, että kaikkia kohdellaan tasa-arvoisesti.

Ahvenanmaa käyttää väärin itsehallintolakiaan, sillä sen ei pitäisi käyttää sitä syrjintätarkoituksiin. Etujen on oltava kaikille samanlaiset ja ahvenanmaalaisilla on oltava samat oikeudet kuin muualla Suomessa asuvilla. Mikäli Suomen eduskunnan tai Suomen hallituksen on tehtävä asiasta päätös, pyydän, että asia toimitetaan niiden käsiteltäväksi.

Tilanne voidaan korjata niin, että Ahvenanmaan maakunta lasketaan kuuluvaksi Suomen valtioon, niin että ahvenanmaalaiset saavat valtion talousarviosta maksettavaa tukea samoin perustein kuin muutkin Suomen kansalaiset. Toisena vaihtoehtona on, että Ahvenanmaan viranomaiset veloitetaan korottamaan tukia, niin että ne vastaavat muualla Suomessa maksettavia tukia.

Esittelijän esitys

Hakemus tulee jättää tutkimatta.

Perustelut

Hakemuksessa mainittu asia ei kuulu syrjintälautakunnan toimivaltaan. Yhdenvertaisuuslakia ei voida soveltaa Ahvenanmaan itsehallintolain soveltamisalaan kuuluvissa kysymyksissä.

Perustuslain mukaan Ahvenanmaan maakunnalla on itsehallinto sen mukaan kuin Ahvenanmaan itsehallintolaissa erikseen säädetään. Itsehallinnon sisällöstä säädetään Ahvenanmaan itsehallintolaissa Asumiseen kohdistuvat tuet ja niiden rahoittaminen kuuluvat Ahvenanmaan toimivaltaan.

Syrjintälautakunnan päätös

Hakemus jätettiin tutkimatta.

Lainkohdat

Perustuslaki (731/1999) 120 §

Ahvenanmaan itsehallintolaki (1144/1991) 27 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhakuohjaus liitteenä.